

СТАНОВИЩЕ

**ОТ ПРОФ. Д-Р ВЛАДИМИР ГОНЧЕВ, ДМ
РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА „ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ, СОЦИАЛНА
МЕДИЦИНА, МЕДИЦИНА НА БЕДСТВЕНИТЕ СИТУАЦИИ, ФИЗИОТЕРАПИЯ
И РЕХАБИЛИТАЦИЯ“, ПРИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ КЪМ
УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ БУРГАС**

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ПОЛЯ ТОДОРОВА ГЕРГОВА

НА ТЕМА

**„ЗНАЧИМИ АСПЕКТИ НА СЕСТРИНСКИ ГРИЖИ ПРИ ОНКОЛОГИЧНО
БОЛНИ ПАЦИЕНТИ“**

С НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р СТЕЛА ЛЮДМИЛОВА ГЕОРГИЕВА, Д.М.

**ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”,
ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: 7. „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ”,
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 7.4. „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“,
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”**

Със заповед № 640 /28.12.2024г. на Ректора на МУ-Плевен съм определен като външен член на научно жури да представя становище за дисертационния труд на Поля Тодорова Гергова на тема „Значими аспекти на сестрински грижи при онкологично болни пациенти“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в докторска програма „Управление на здравните грижи“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, от област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт”.

I. Обща характеристика на труда

Представеният за становище от Поля Тодорова Гергова дисертационен труд съдържа 142 стандартни машинописни страници и е онагледен с 60 фигури, 24 таблици

и 8 приложения. Библиографският списък съдържа 216 заглавия, от които 67 на кирилица и 149 на латиница. Във връзка с дисертационния труд са направени 4 публикации и научни съобщения на национални и международни форуми.

Материалът е структуриран в следните няколко основни раздела: Въведение, Глава I - Литературен обзор; Глава II - Цел, задачи и методология на проучването; Глава III – Резултати и обсъждане; Изводи; Препоръки; Приноси; Библиография, Приложения

Актуалността на избраната тема се обуславя от факта, че социално значимите заболявания могат да бъдат определени като болести на съвременния начин на живот. Те са сред главните причини за заболяемост и смъртност сред населението в съвременните страни. Големите и резки промени в начина на живот, разнообразните рискови фактори като тютюнопушенето, заседналият начин на живот, стреса, консумацията на нездравословна храна, рязко променят честотата и в немалко случаи повишават смъртността сред големи групи хора.

Социално значимите заболявания, освен че икономически и психологически обременяват хората и семействата им, често водят и до инвалидизиране, влошаващо оптималното функциониране при изпълнение на ежедневните дейности. Те могат да се определят като заболявания, определящи профила и структурата на смъртността и заболяемостта в определен регион.

Онкологичните заболявания попадат с пълно основание в групата на социално значимите заболявания, което определя големия научен интерес към въпроси, свързани с тяхната епидемиология, диагностика, лечение и здравни грижи.

Грижите за пациентите с онкологични заболявания са интегрална част от лечебния процес, в който лекарските дейности и сестринските грижи са в тясно взаимодействие. Като част от интердисциплинарен екип, от медицинската сестра се изискват специални познания и умения при разпознаването и контрола на редица прояви на онкологичното заболяване

Водещи специалисти в областта на онкологията подчертават, че уникалната роля на онкологичната сестра, базирана на концептуалния модел на професионалното сестринство и здравните грижи, е в централната позиция, която тя заема по отношение на пациент, семейство и други здравни звена

Във **въведението** си Поля Тодорова Гергова обосновава убедително актуалността и важността на избраната тема.

Литературният обзор показва задълбочените познания на докторантката в областта на проблемите на сестринските грижи при онкологично болни пациенти.

Тя разглежда проблема в няколко аспекта:

- ✓ Социална значимост на онкологичните заболявания
- ✓ Исторически преглед на грижите за онкологично болни пациенти
- ✓ Европейски и световни практики за сестрински грижи при онкологично болни
- ✓ Организация на работата и отговорности на медицинската сестра в осъществяване на грижа за онкологично болни в България
- ✓ Университетско, продължаващо и следдипломно обучение по онкологични грижи в България

Материалът, представен в тази глава, е богат, компетентно и критично анализиран от автора и показва неговата широка осведоменост и научно обосновава необходимостта от изследване на аспектите на сестринските грижи при онкологично болни пациенти. Това й дава основа за разработване на адекватна методика, чрез която е осъществила собственото си изследване.

II. Целта и задачите на дисертационния труд са правилно формулирани и добре обосновани. Конкретните научни задачи, обектът, единиците и признаците на наблюдението са свързани със специфичността на разработката. Използвани са адекватно подбрани методи, които взаимно се допълват и дават възможност на базата на задълбочен анализ, чрез който да се проучат сестринските грижи при онкологично болни пациенти.

Целта на научната разработка е да се проучи организацията на сестринските грижи за пациенти с онкологични заболявания в стационарни и амбулаторни условия, компетенциите на сестрите за осъществяване на специализирани онкологични грижи, удовлетвореността на пациентите от предложените грижи, и да се предложи модел за оптимизиране на грижите.

Проучването е комплексно. Конкретните научни задачи, обектът, единиците и признаците на наблюдението са свързани със специфичността на разработката.

В собствените проучвания Поля Тодорова Гергова разглежда проблема в следните аспекти:

1. Да се проучи организацията на сестринските грижи в стационарни и амбулаторни условия и процесът на водене на сестринска документация.
2. Да се проучат компетенциите на медицинските сестри за осъществяване на специфични грижи за пациентите с онкологични заболявания.
3. Да се проучи мнението на експерти: лекари – онколози, главни и старши медицински сестри относно процеса на обучение и оказване на здравни грижи за онкологично болни пациенти.

4. Да се проучи удовлетвореността на пациентите и техните близки от процеса на осъществяване на сестрински грижи.
5. Да се проучат потребностите на студентите и стажантите от специалност „Медицинска сестра” от усвояване на нови знания и придобиване на специфични умения за оказване на грижи за онкологично болни пациенти, извън тези, които се преподават в базовата програма по сестринство.
6. На базата на получените по предходните задачи резултати да се предложат мерки за оптимизиране на процеса и качеството на здравните грижи в онкологията.

III. Резултати от собственото проучване включват

- Организацията на работа и компетентности на медицинските сестри в онкологични звена
- Експертно мнение относно компетентностите на онкологичните сестри
- Потребности и мнение на пациенти относно онкологичните грижи
- Студентско мнение и самооценка на придобитите компетентности

IV. Изводите от проучването закономерно произтичат от анализа на получените резултати. Поля Тодорова Гергова прави седем извода от проучването, групирани в две основни групи. Отправени са конкретни препоръки, които са насочени към отговорните институции:

- ✓ Към Министерството на здравеопазването
- ✓ Към ръководителите на лечебни заведения с онкологична насоченост
- ✓ Към Университетите

V. Приноси

Основните приноси на дисертационния труд на Поля Тодорова Гергова – шест с теоретично-познавателен и методичен характер и практическа насоченост.

VI. Автореферат и публикации по труда

Авторефератът към дисертационния труд отразява правилно структурата на разработката и съдържа в себе си най-важните резултати и изводи от проучването. Във връзка с темата на дисертацията има 4 публикации и научни съобщения на национални и международни форуми. Като цяло давам положителна оценка на дисертационния труд.

VII. Заключение

Считам, че дисертационният труд на Поля Тодорова Гергова на тема: „Значими аспекти на сестрински грижи при онкологично болни пациенти“ по актуалност, обем на разработката и значимост на приносите отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на МУ-Плевен за неговото прилагане.

Във връзка с всичко изложено по-горе, давам своята положителна оценка и убедено препоръчвам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Управление на здравните грижи“ на Поля Тодорова Гергова.

25.03.2024

Изготвил становището: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

/проф. д-р Владимир Гончев, дм/

OPINION

BY PROF. VLADIMIR GONCHEV, MD, PhD

HEAD OF THE DEPARTMENT "INTERNAL DISEASES, SOCIAL MEDICINE,
EMERGENCY MEDICINE, PHYSIOTHERAPY AND REHABILITATION", AT THE
FACULTY OF MEDICINE AT THE UNIVERSITY "PROF. Dr. ASEN ZLATAROV" Burgas

ON THE DISSERTATION PAPER OF POLYA TODOROVA GERGOVA

ON TOPIC

"SIGNIFICANT ASPECTS OF NURSING CARE IN ONCOLOGICAL PATIENTS"

WITH A SCIENTIFIC SUPERVISOR:

ASSOCIATE PROFESSOR STELLA LUDMILOVA GEORGIEVA, MD, PhD

FOR THE AWARD OF THE EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC DEGREE "PHD", FIELD
OF HIGHER EDUCATION: 7. "HEALTH AND SPORTS", PROFESSIONAL FIELD: 7.4.
"PUBLIC HEALTH", DOCTORAL PROGRAM "HEALTH CARE MANAGEMENT"

By order No. 640 / 28.12.2024 of the Rector of MU-Pleven, I have been appointed as an external member of a scientific jury to submit an opinion on the dissertation work of Polya Todorova Gergova on the topic "Important aspects of nursing care for oncological patients" for awarding the educational and scientific degree "doctor" in the doctoral program "Health care management", professional direction 7.4. "Public Health", from the field of higher education 7. "Health and Sports".

I. General characteristics of work

The dissertation submitted for opinion by Polya Todorova Gergova contains 142 standard typewritten pages and is illustrated with 60 figures, 24 tables and 8 appendices. The bibliographic list contains 216 titles, of which 67 are in Cyrillic and 149 are in Latin. In connection with the dissertation work, 4 publications and scientific announcements were made at national and international forums.

The material is structured in the following several main sections: Introduction, Chapter I - Literature review; Chapter II - Purpose, tasks and methodology of the study; Chapter III – Results and Discussion; Conclusions; Recommendations; Contributions; Bibliography, Appendices

The relevance of the chosen topic is determined by the fact that socially significant diseases can be defined as diseases of the modern lifestyle. They are among the main causes of morbidity and mortality among the population in modern countries. Large and sudden changes in lifestyle, various risk factors such as smoking, sedentary lifestyle, stress, consumption of unhealthy food, sharply change the frequency and in many cases increase mortality among large groups of people.

Socially significant diseases, in addition to economically and psychologically burdening people and their families, often lead to disability, impairing optimal functioning in the performance of daily activities. They can be defined as diseases determining the profile and structure of mortality and morbidity in a certain region.

Oncological diseases fall with full reason into the group of socially significant diseases, which determines the great scientific interest in issues related to their epidemiology, diagnosis, treatment and health care.

Caring for patients with oncological diseases is an integral part of the healing process, in which medical activities and nursing care are in close interaction. As part of an interdisciplinary team, the nurse requires special knowledge and skills in the recognition and control of a number of manifestations of the oncological disease

Leading specialists in the field of oncology emphasize that the unique role of the oncology nurse, based on the conceptual model of professional nursing and health care, is the central position that she occupies in relation to the patient, family and other health units

In her introduction, Polya Todorova Gergova convincingly substantiates the relevance and importance of the chosen topic.

The literature review shows the in-depth knowledge of the doctoral student in the field of nursing care problems for oncological patients.

It addresses the problem in several aspects:

- Social significance of oncological diseases
- Historical review of care for cancer patients
- European and world practices for nursing care for cancer patients
- Organization of the work and responsibilities of the nurse in providing care for cancer patients in Bulgaria
- University, continuing and postgraduate training in oncology care in Bulgaria

The material presented in this chapter is rich, competently and critically analyzed by the author and shows his wide awareness and scientifically substantiates the need to study aspects of

nursing care of cancer patients. This gave her a basis for developing an adequate methodology by which she carried out her own research.

II. The purpose and tasks of the dissertation work are correctly formulated and well justified. The specific scientific tasks, object, units and signs of the observation are related to the specificity of the development. Adequately selected methods were used, which complement each other and provide an opportunity based on a thorough analysis, through which to study the nursing care of oncological patients.

The aim of the scientific development is to study the organization of nursing care for patients with oncological diseases in inpatient and outpatient settings, the competencies of nurses to provide specialized oncological care, the satisfaction of patients with the offered care, and to propose a model for optimizing care.

The study is complex. The specific scientific tasks, object, units and signs of the observation are related to the specificity of the development.

In her own studies, Polya Todorova Gergova examines the problem in the following aspects:

1. To study the organization of nursing care in inpatient and outpatient settings and the process of keeping nursing records.

2. To study the competencies of nurses to provide specific care for patients with oncological diseases.

3. To study the opinion of experts: doctors - oncologists, head and senior nurses regarding the process of training and providing health care for oncological patients.

4. To study the satisfaction of patients and their relatives with the process of implementation of nursing care.

5. To study the needs of students and interns from the "Nursing" specialty to learn new knowledge and acquire specific skills for providing care to oncological patients, beyond those taught in the basic nursing program.

6. Based on the results of the previous tasks, to propose measures to optimize the process and the quality of health care in oncology.

III. Self-study results include

- The organization of work and competencies of nurses in oncology units
- Expert opinion on the competencies of oncology nurses
- Patients' needs and opinions about oncology care
- Student opinion and self-assessment of acquired competences

IV. The conclusions of the study naturally derive from the analysis of the obtained results. Polya Todorova Gergova makes seven conclusions from the study, grouped into two main groups. Specific recommendations have been made, which are aimed at the responsible institutions:

- To the Ministry of Health
- To the heads of oncological treatment facilities
- To the Universities

V. Contributions

The main contributions of Polyana Todorova Gergova's dissertation work - six with a theoretical-cognitive and methodical character and a practical orientation.

VI. Abstract and publications on the work

The abstract for the dissertation correctly reflects the structure of the work and contains the most important results and conclusions of the study. In connection with the topic of the dissertation, there are 4 publications and scientific reports at national and international forums. In general, I give a positive assessment of the dissertation work.

VII. Conclusion

I believe that the dissertation work of Polyana Todorova Gergova on the topic: "Important aspects of nursing care for oncological patients" in terms of relevance, volume of development and significance of the contributions meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations of the Ministry of Education -Weeding for its application.

In connection with everything stated above, I give my positive assessment and confidently recommend to the honorable scientific jury to award the educational and scientific degree "doctor" in the doctoral program "Health care management" to Polyana Todorova Gergova.

25.03.2024

Prepared the opinion: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

/prof. Vladimir Gonchev, MD, PhD/